

UIT DE HISTORIE VAN BUSSUM EN OMGEVING

Huizen zonder voordeur

Met de huisvesting van arbeiders was het in de 19e eeuw doorgaans droevig gesteld. Dat gold voor de grote steden, maar ook voor de(z) regio. In 1875 beschreef de Hilversumse arts dr. J.F. van Hengel, in zijn onderzoek 'De geneeskundige plaatsbeschrijving van Gooiland', de arbeiderswoning in die tijd: Het betrof éénkamerwoningen, de enige ruimte was tegelijk woon-, eet-, slaap-, badkamer en keuken. Er was geen drinkwaterleiding. Er was praktisch geen ventilatie, meestal was er slechts één raam. De grootte van zo'n kamer was ongeveer vier bij viereneenhalf meter en daar woonden dan

OPRUIMING VAN KROTWONINGEN
TE BUSSUM.
B. en W. van Bussum hebben den raad een plan voorgelegd om tot opruiming van krotwoningen over te gaan en nieuwe woningen voor arbeiders te bouwen in het Zuidelijk deel der gemeente aan den Laarderweg. De kosten hiervan worden geraamd op f 200.000. De huur der huisjes zal ongeveer f 4 per week bedragen, meent de Tel.

Alkmaarsche Courant 28 mei 1930.

vaak grote gezinnen. Het privaat was buiten, in sommige gevallen was er sprake van één gemeen-

schappelijk privaat voor een aantal huizen.

In de Bussumse geschiedenis komen we een aantal woningcomplexen en buurten tegen die aan bovenvermelde beschrijving voldoen. Woningbouwverenigingen waren er in de tweede helft van de 19e eeuw nog niet, arbeiderswoningen werden gebouwd door half speculatieve, half filantropische instanties (fabrikanten, kerken, armenzorg, gemeenten). Rond 1900 werd Bussum uitgebreid met een aantal straten waar, zoals dat toen heette, arbeiderswoningen werden neergezet. Dat hield in dat ze alles misten wat niet écht nodig was, zoals bijvoorbeeld een voordeur. Men vond dat zulke mensen net zo goed via de achterdeur naar binnen konden.

Cereslaan (collectie Heyne).

Enkele voorbeelden:

Aan het begin van de Laarderweg bij de Nieuwstraat was een 19e eeuws buurtje dat 'Turkije' werd genoemd. De huisjes hadden slechts één kamer op de begane grond en verder een keukentje buiten onder een afdak, de toegang was via de achterdeur. In 1924 zijn de huisjes afgebroken. Ook aan de Cereslaan stonden huisjes zonder voordeur, maar met wel een piepklein voortuintje. De foto van de woningen aan de Cereslaan is gemaakt in 1961. Door het mansardedak (dak met knik) was sprake van redelijke ruime zolders. Ook elders in Bussum waren dit soort arbeiderswoningen te vinden: Veldheimerlaan, Baaierokkenbuurt bij de Korte

Jansstraat, Kruislaan, Noorderweg, etc..

In het begin van 20e eeuw werden Woningbouwverenigingen opgericht, dat gaf een sterke impuls aan de verbetering van arbeiderswoningen. En ook de gemeente liet zich op het terrein van krotopruiming en sanering niet onbetuigd, zoals een mededeling in de Alkmaarsche Courant laat zien.

Ben Koning

Turkije (collectie Goois Nieuwsblad)

